

Sygn. akt IV U 361/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 września 2022 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Sławomir Górny

Protokolant: st. sekr. sąd. Beata Krysiak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 21 września 2022 roku w Sieradzu

odwołania P. A.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł.

z dnia 10.06.2022 r. Nr (...)

w sprawie P. A.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł.

o zwrot nienależnie pobranej renty rodzinnej

oddala odwołanie.

Sygn. akt IV U 361/22

UZASADNIENIE

Decyzją z 10.06.2022r., ZUS uznał, że P. A. pobrał w 2021r. nienależnie rentę rodzinną za okres od 1.01.2021 – 30.09.2021 w kwocie 920,88zł. i zobowiązał wymienionego do zwrotu kwoty.

Nie podzielając treści decyzji, P. A. złożył odwołanie, wskazując, że w styczniu 2021r. uzyskał wynagrodzenie za grudzień 2020 na początku miesiąca (5.01.2021r.) oraz za styczeń w dniu 29.01.2021r.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wnosił o jego oddalenie.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Na podstawie zaświadczenia z 28.02.2022r. oraz pisma z 6.04.2022r. wystawionego przez (...) Sp. z o. o. w Ł., ZUS wystawił dla P. A. zawiadomienie o miesięcznym rozliczeniu renty rodzinnej za okres od 1.01.2021 - 30.09.2021. Łączny przychód osiągnięty przez wnioskodawcę we wskazanym okresie wyniósł 35403,78zł. i przekroczył niższą kwotę graniczną ustaloną dla tego okresu, tj. 34482,90zł., łącznie o kwotę 920,88zł. ***(k. 41, 43, 44/akta ZUS).***

Decyzją z 10.06.2022r., ZUS uznał, że P. A. pobrał w 2021r. nienależnie rentę rodzinną za okres od 1.01.2021 – 30.09.2021 w kwocie 920,88zł. i zobowiązał wymienionego do zwrotu kwoty ***(decyzja/akta ZUS).***

Powyższy bezsporny stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w postępowaniu przed organem rentowym.

Sąd Okręgowy zważył:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 138 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2022r., poz. 504), zwanej dalej ustawą emerytalną, osoba, która nienależnie pobrała świadczenia, jest obowiązana do ich zwrotu. Zgodnie z ust. 2 tego przepisu za nienależnie pobrane świadczenia w rozumieniu ust. 1 uważa się:

1) świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenia była pouczona o braku prawa do ich pobierania;

2) świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie fałszywych zeznań lub dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd przez osobę pobierającą świadczenia (ust. 2).

Za nienależnie pobrane świadczenia w rozumieniu ust. 1 uważa się również świadczenia wypłacone z przyczyn niezależnych od organu rentowego osobie innej niż wskazana w decyzji tego organu (ust. 3).

Z kolei w myśl art. 104 ust. 1 ww. ustawy, prawo do emerytury lub renty ulega zawieszeniu lub świadczenia te ulegają zmniejszeniu w razie osiągnięcia przychodu z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, o której mowa w ust. 2 oraz z tytułu służby wymienionej w art. 6 ust. 1 pkt 4 i 6 ustawy. Zgodnie z art. 104 ust. 2 ustawy emerytalnej, za działalność podlegającą obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, o której mowa w ust. 1, uważa się zatrudnienie, służbę lub inną pracę zarobkową albo prowadzenie pozarolniczej działalności, z uwzględnieniem ust. 3. Z ust. 6 ww. przepisu wynika, że za przychód, o którym mowa w ust. 1, uważa się również kwoty pobranych zasiłków: chorobowego, macierzyńskiego i opiekuńczego oraz wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy, wypłacanego na podstawie przepisów Kodeksu pracy, i kwoty świadczenia rehabilitacyjnego i wyrównawczego, zasiłku wyrównawczego i dodatku wyrównawczego. W świetle art. 104 ust. 4 ustawy, przepisy ust. 1, 1a i 2 stosuje się również do osób wyłączonych z obowiązku ubezpieczenia społecznego z tytułu ustalenia prawa do emerytury i renty lub wykonujących działalność niepodlegającą obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu z uwagi na podleganie temu obowiązkowi z innego tytułu.

Na podstawie art. 104 ust. 7 i 8 ustawy emerytalnej, prawo do emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy oraz renty rodzinnej, do której uprawniona jest jedna osoba, ulega zawieszeniu w razie osiągnięcia przychodu w kwocie wyższej niż 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy, ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. W razie osiągnięcia przychodu w kwocie przekraczającej 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy, ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, nie wyżej jednak niż 130% tej kwoty, świadczenie ulega zmniejszeniu o kwotę przekroczenia, nie większą jednak niż kwota maksymalnego zmniejszenia obowiązująca w dniu 31 grudnia 1998r. w wysokości:

1) 24% kwoty bazowej obowiązującej przy ostatniej waloryzacji w 1998r. - dla emerytury lub renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy;

2) 18% kwoty bazowej, o której mowa w pkt 1 - dla renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy;

3) 20,4% kwoty bazowej, o której mowa w pkt 1 - dla renty rodzinnej, do której uprawniona jest jedna osoba.

Szczegółowe zasady w ww. zakresie określają przepisy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lipca 1992r. w sprawie szczegółowych zasad zawieszania lub zmniejszania emerytury i renty (Dz. U. z 1992r. Nr 58, poz. 290 ze zm.). Zgodnie z §7 ust. 1 tego rozporządzenia, organ rentowy ustala łączną kwotę dochodu osiągniętego przez emeryta lub rencistę w okresie ubiegłego roku kalendarzowego i porównuje go z sumą kwot obliczonych od kwoty bazowej dla kolejnych miesięcy tego roku kalendarzowego:

- 1) wskaźnikiem 60%, zwaną dalej "niższą kwotą graniczną dochodu",
- 2) wskaźnikiem 120%, zwaną dalej "wyższą kwotą graniczną dochodu".

§ 8 ust. 2 powyższego rozporządzenia przewiduje natomiast, że jeżeli łączna kwota dochodu osiągniętego przez emeryta lub rencistę w okresie ubiegłego roku kalendarzowego przekroczyła niższą kwotę graniczną, organ rentowy ustala:

1. że dochód osiągnięty przez emeryta lub rencistę uzasadniał:
  - a) zmniejszenie świadczeń wypłaconych za okres ubiegłego roku kalendarzowego, jeżeli dochód nie przekroczył wyższej kwoty granicznej dochodu;
  - b) zawieszenie świadczeń wypłaconych za okres ubiegłego roku kalendarzowego, jeżeli dochód przekroczył wyższą kwotę graniczną dochodu.
2. kwotę różnicy między należną a wypłaconą kwotą świadczeń, która podlega zwrotowi.

W myśl powołanego już art. 138 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej, osoba, która nienależnie pobrała świadczenia, jest obowiązana do ich zwrotu. Za nienależnie pobrane świadczenia uważa się między innymi świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenia była pouczona o braku prawa do ich pobierania. Żądanie zwrotu nienależnego świadczenia z ubezpieczenia społecznego uzasadnione jest tylko wobec osoby, która otrzymała świadczenie bez podstawy prawnej i tylko wówczas, gdy miała świadomość, że wypłacone świadczenie jej się nie należy. Zwrot "była pouczona o braku prawa" nie może być rozumiany dosłownie; chodzi tu o klasyczne pouczenie, w którym organ rentowy informuje ubezpieczonego, że utraci prawo do świadczenia, gdy wystąpią okoliczności, które zgodnie z przepisami spowodują utratę tego prawa (wyrok Sądu Najwyższego z 28 czerwca 2005r., III UK 63/05). Pouczenie musi być na tyle zrozumiałe, by pobierający świadczenie mógł odnieść je do swojej sytuacji, jednak nie musi odnosić się do indywidualnie pobierającego świadczenie, gdyż nie da się przewidzieć, które z okoliczności wystąpią u konkretnego świadczeniobiorcy.

Zdaniem Sądu zaskarżona decyzja odpowiada prawu. Łączny przychód osiągnięty przez wnioskodawcę w okresie od 1.01.2021 - 30.09.2021. wyniósł 35403,78zł. i przekroczył niższą kwotę graniczną ustaloną dla tego okresu, tj. 34482,90zł., łącznie o kwotę 920,88zł. Osiągnięty przychód uzasadniał zatem zmniejszenie łącznej kwoty świadczenia za ww. okres o kwotę przekroczenia niższej kwoty granicznej przychodu, tj. o 920zł.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 477¹⁴§1 k.p.c., orzeczono jak w sentencji.